

Johannes Yrttiaho vas

Kirjallinen kysymys taksialan palkoista

Eduskunnan puhemiehelle

Taksialalla kuljettajien palkkauksesta sovitaan paikallisesti työsopimuksissa ja palkat perustuvat useimmiten provisioon. Tämä tarkoittaa lähtökohtaisesti suurta epävarmuutta ja vaihtelua työntekijän toimeentulossa. Taksialan sääntelyn vapauttaminen liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin johdolla ja koronakriisi ovat vaikeuttaneet tilannetta entisestään. Alan liikevaihto on romahtanut vuodessa puolella, ja kuljettajat ovat raportoineet tuntipalkoista, jotka ovat jääneet jopa alle euroon.

Kun taksialan sääntelyä vapautettiin, pesiytyi alalle epäterve kilpailu. Kuljettajien palkkiot pienenivät. Kuluttajille muutokset näkyivät kasvaneina hintoina sekä epävarmuutena taksin saatavuudessa ja kuljettajien ammattitaidossa.

Hallitus korjasi uudistuksen jälkeen havaittuja epäkohtia, jotka liittyvät etenkin turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen sekä taksien saatavuuteen. Työntekijöiden asemaa ei kuitenkaan korjattu. Sääntelyn vapauttaminen on lisännyt taksien ja kuljettajatyövoiman tarjontaa voimakkaasti. Ongelma on, että alalta puuttuu yleissitova työehtosopimus.

Taksialan työnantajista vain pieni osa on järjestäytynyt. Työntekijäpuolta on pyritty tyynnyttämään työehtosopimuksella, joka ei kuitenkaan sido millään tavalla suurinta osaa työnantajista. Alalle ei ole pystytty neuvotellen saamaan yleissitovaa, vähimmäispalkan ja -työehdot turvaavaa työehtosopimusta.

Työehtosopimuksien yleissitovuudesta säädetään työsopimuslain 7 pykälässä, jonka mukaan "Työnantajan on noudatettava vähintään valtakunnallisen, asianomaisella alalla edustavana pidettävän työehtosopimuksen (yleissitova työehtosopimus) määräyksiä niistä työsuhteen ehdoista ja työoloista, jotka koskevat työntekijän tekemää tai siihen lähinnä rinnastettavaa työtä." Edustavuudesta ei kuitenkaan säädetä laissa, vaan nykytila perustuu edelleen KKO:n vuonna 1974 tekemään ratkaisuun ja siihen liittyvään niin kutsuttuun 50 prosentin sääntöön.

Laki määrää työstä maksettavaksi tavanomaisen ja kohtuullisen palkan. Muutaman euron päiväpalkka on kaikkea muuta kuin kohtuullinen, ja siten se ei ole edes lain mukainen.

Taksiala ei ole ainut ala, jossa työehdoista sovitaan työnantajan sanelusta ilman yleissitovia sopimuksia. Kaksi isoa työnantajaliittoa on ilmoittanut luopuvansa keskitetyistä työehtosopimuksista, mikä merkitsee yleissitovuuden heikkenemistä entisestään. Työntekijöiden asema voitaisiin tässä tilanteessa turvata entistä paremmin laissa esimerkiksi lieventämällä työehtosopimus-

Kirjallinen kysymys KK 359/2021 vp

ten edustavuuden kriteereitä ja kirjaamalla ne työsopimuslakiin sekä säätämällä minimipalkasta ja muista työsuhteen minimiehdoista sekä työehtosopimuksissa sovituista eduista ja oikeuksista lailla.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen lainmukaisen, kohtuullisen palkkauksen ja muut työntekijöiden oikeudet taksialalla?

Helsingissä 7.6.2021

Johannes Yrttiaho vas